

19. marts 2015

FM 2015/39

RETTELSE

(Erstatter tidligere forslag. Der er ændret lidt i begrundelsen, overskriften er ikke ændret.)

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om Pituffik, Thule Air Base. Hvad skal Grønland have ud af amerikanernes tilstedeværelse på grønlandsk territorium? Hvad skal vi kræve af afkast og hvilke aftaler skal vi kræve genforhandlet?

(Medlem af Inatsisartut, Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Fremlægelse

Pituffik, Thule Air Base, er et emne som gennem alle årtier siden basens etablering har fyldt meget i grønlandsk politik. Senest har tildelingen af servicekontrakten for vedligeholdelse og servicering af basen til et amerikansk selskab skabt røre og debat.

Det er i skrivende stund fortsat uklart, hvorfor man har tildelt et amerikansk selskab kontrakten, og hvad der præcis er gået galt i processen, siden aftalen med amerikanerne om, at det skal være et grønlandsk/dansk selskab ikke er overholdt.

En ting er dog sikkert: Hverken Naalakkersuisut eller den danske regering har i denne proces været vågne nok. Naalakkersuisut har ikke været skarpe nok i deres krav, og som vi har kunnet høre her i salen, så har Naalakkersuisut langt fra i tilstrækkelig grad politisk taget sig af denne sag. Et ansvar må placeres.

Sagen viser også, at Grønland står meget svagt, hvis vi fremover kun skal sætte vores lid til at få afkast fra Pituffik via servicekontrakterne.

Derfor er vi nødt til at stille os selv et bredere spørgsmål: Hvad skal Grønland have ud af amerikanernes tilstedeværelse på grønlandsk territorium? Hvad skal vi kræve af afkast og hvilke aftaler skal vi kræve genforhandlet?

Servicekontrakten bør nemlig ikke være det eneste vi har at holde os til, når vi stiller krav til amerikanerne. Som vi har set gennem årtier, ændrer basens størrelse og rolle sig over tid. Derfor kan vi ikke kun have fokus på tilfældige servicekontrakter.

Desuden vil der komme flere udbud af servicekontrakten i fremtiden, og skal vi lære af den proces vi er vidner til nu, er det nødvendigt at på kortlagt hvor i vores aftaler med amerikanerne og danskerne der er uklarheder og svagheder.

Naalakkersuisut skriver i deres svarnot til dette dagsordenspunkt, at de ikke kan forholde sig til forslaget om, at vi gransker forsvarsaftalerne for at sikre Grønland en stærkere position fremadrettet, da der i øjeblikket er forhandlinger i gang om den aktuelle servicekontrakt. Det er ærgerligt, at Naalakkersuisut ikke kan se sagen i en videre horisont og deltage i debatten om, hvad Grønland udover servicekontrakterne fremover skal kræve.

Fra Inuit Ataqatigiit mener vi, at hele sagen udstiller en brist i rigsfællesskabet. Vi mener det er et svaghedstegn, at Inatsisartut og Folketinget så sent i processen får noget at vide om sagen. Vi mener også det er et svaghedstegn, at Naalakkersuisut og den danske regering tilsyneladende ikke er enige om sagens gang og aftalernes indhold.

Endelig er det et stort tegn på svag regeringsledelse, at man i Grønland ikke havde et beredskab klar, da fejlene begyndte at rulle ind i november-december 2013. Naalakkersuisut tilsluttede sig, tilsyneladende, uden videre ændringer i aftalekomplekset, som nu har fået store konsekvenser for den grønlandske økonomi. Det er skrevet ind i finanslovsforslaget for 2015, at vi kan miste op mod 100 mio. kr. om året på denne fadæse.

For at kunne stille tydelige og skarpe krav er vi nødt til internt at være enige om, hvad præmisserne og kravene skal være.

Også derfor er det strengt nødvendigt, at sagen gennemgås. Det er strengt nødvendigt, at procedurerne strammes op og aftalerne gøres helt klare.

Dette er ikke for at pege fingre, men for at sikre, at fremtidige udbudsrunder gennemføres uden tvivl og med den stærkest mulige position for Grønland.

Der er ingen tvivl om for Inuit Ataqatigiit, at Grønland skal have afkast af amerikanernes tilstedeværelse. Derfor skal Grønland også kunne sige helt klart og tydeligt, hvad kravene til amerikanerne er.

Vi opfordrer til en sober og realistisk debat, uden populisme og med tanke på Grønlands overordnede krav til USA og Danmark.